

Dosar nr. 3r-182/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (A.Paniș)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (M.Guzun, Gr.Dașchevici, V.Clima)

DECIZIE

05 august 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Nina Vascan

examinând recursul declarat de xxxxx, reprezentată de avocatul Ștefan Șevciuc,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de xxxxx, reprezentată de avocatul Ștefan Șevciuc împotriva Biroului Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva încheierii din 25 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a declarat inadmisibil apelul declarat de xxxxx împotriva hotărârii din 11 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a ț ă :

La data de 24 iulie 2019, xxxxx, reprezentată de avocatul Ștefan Șevciuc a depus cerere de chemare în judecată împotriva Biroului Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne, prin care a solicitat anularea deciziei nr.59/DAI/19 din 21 iunie 2019 a Direcției azil și integrare, a Biroului Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne (f.d.3-9).

Prin hotărârea din 11 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată (f.d.40, 41-42).

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la data de 24 octombrie 2019, xxxxx, reprezentată de avocatul Ștefan Șevciuc a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 11 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri, prin care cetățeanului străin xxxxx să i se acorde una din formele de protecție prevăzute la art.16 din Legea nr.270 -XVI din 18 decembrie 2008, privind azilul în Republica Moldova și anume, protecție umanitară (f.d.41-42).

Prin încheierea din 25 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău, s-a declarat inadmisibil apelul declarat de către xxxxx, reprezentată de avocatul Ștefan Șevciuc

împotriva hotărîrii din 11 octombrie 2019 a Judecătorei Chişinău, sediul Râşcani (f.d.54-55).

La data de 12 iunie 2020, xxxxxx, reprezentată de avocatul Ştefan Şevciuc a declarat recurs împotriva încheierii din 25 mai 2020 a Curţii de Apel Chişinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii instanţei de apel, cu emiterea unei noi încheieri (f.d.61-63).

În motivarea recursului xxxxx, reprezentată de avocatul Ştefan Şevciuc a indicat, că nu este de acord cu încheierea recurată, invocând cele menţionate în cererea de chemare în judecată.

Suplimentar, a reiterat că xxxxxx îşi doreşte azil de protecţie în Republica Moldova din considerentul, că este victima xxxxxx a xxxxxx, astfel fiind urmărită de către xxxxxx, prin intermediul unui satelit, care crede, că acesta i-ar fi provocat xxxxxx la moment.

De asemenea, xxxxxx, reprezentată de avocatul Ştefan Şevciuc a subliniat, că îşi doreşte să-şi revadă fiul, care consideră să s-ar putea afla în Republica Moldova.

A mai menţionat, că xxxxxx se află pe teritoriul Republicii Moldova din anul 2019, intrând pe teritoriul ţării cu paşaportul xxxxxx.

A relatat că ulterior, în luna ianuarie 2020, xxxxxx a menţionat că are probe, care ar demonstra cele invocate de către ea în şedinţa de judecată, însă este nevoie de ceva timp să ajungă în Republica Moldova. De aceea, nu a fost depus apelul motivat în termen.

xxxxx, reprezentată de avocatul Ştefan Şevciuc a comunicat că aceste probe sunt la moment în posesia cetăţeanului străin xxxxxx şi de aceea, a solicitat anularea încheierii din 25 mai 2020 a Curţii de Apel Chişinău, pentru a le prezenta în cadrul şedinţei de judecată.

În conformitate cu art. 9 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanţei judecătoreşti îi revine un rol diriguitor în organizarea şi desfăşurarea procesului, ale cărui limite şi al cărui conţinut sunt stabilite de prezentul cod şi de alte legi.

Astfel, deşi instanţelor de judecată le revine, în primul rând, sarcina de a interpreta şi de a aplica normele de drept procedural, un formalism excesiv în aplicarea acestora se poate dovedi contrar art. 6 § 1 CEDO, atunci când acesta se face în detrimentul unuia dintre participanţii la proces (a se vedea, mutatis mutandis, Sovtransavto Holding împotriva Ucrainei, nr. 48.553/99, pct. 81, CEDO 2002-VII).

Efectivitatea dreptului de acces impune ca un individ să beneficieze de o posibilitate clară şi concretă de a contesta un act ce constituie o ingerinţă în drepturile sale (Bellet împotriva Franţei, Hotărârea din 4 decembrie 1995, pct. 42, 36, Canete de Goni împotriva Spaniei, nr. 55.782/00, pct. 34, CEDO 2002-VIII).

Drept urmare, în speţă, apelul a fost depus la 24 decembrie 2019, în termenul de 30 zile prevăzut de lege, este important de menţionat că Curtea Europeană de numărate ori s-a expus că o interpretare deosebit de strictă a regulilor de procedură în instanţele naţionale (formalism excesiv) poate priva reclamanţii de dreptul lor la acces la instanţă.

Astfel, soluţia adoptată de instanţa de apel, prin încheierea din 25 mai 2020 nu este compatibilă cu respectarea garanţiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 CEDO.

La data de 17 iulie 2020, Curtea Supremă de Justiție a expediat intimatului Biroului Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne copia recursului declarat de xxxxx, reprezentată de avocatul Ștefan Șevciuc împotriva încheierii din 25 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău, pentru a depune referință (f.d.67), intimatul însă nu și-a valorificat dreptul procedural și nu a depus referință la recursul depus de către xxxxx, reprezentată de avocatul Ștefan Șevciuc.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

Conform art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

Conform art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Încheierea Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la data de 25 mai 2020 și notificată recurentei xxxxx, la data de 01 iunie 2020, dar și reprezentantului acesteia, avocatului Ștefan Șevciuc, la data de 02 iunie 2020, fapt confirmat prin avizele de recepție, anexate la materialele dosarului (f.d. 57-58).

Astfel, recursul declarat de către xxxxx, reprezentată de avocatul Ștefan Șevciuc, la data de 12 iunie 2020, se consideră declarat în termen.

Conform art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Studiind materialele dosarului, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins din următoarele motive.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Din materialele cauzei rezultă că, prin hotărârea din 11 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de către xxxxx, reprezentată de avocatul Ștefan Șevciuc împotriva Biroului Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne, prin care a solicitat anularea deciziei nr.59/DAI/19 din 21 iunie 2019 a Direcției azil și integrare, a Biroului Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne (f.d.40, 43-47).

La data de 24 octombrie 2019, xxxxx, reprezentată de avocatul Ștefan Șevciuc a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 11 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri, prin care cetățeanului străin xxxxx să i se acorde una din formele de protecție prevăzute la art.16 din Legea nr.270-XVI

din 18 decembrie 2008, privind azilul în Republica Moldova și anume, protecție umanitară (f.d.41-42).

Prin încheierea din 25 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a declarat inadmisibil apelul declarat de către xxxxx, reprezentată de avocatul Ștefan Șevciuc împotriva hotărârii din 11 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d.54-55).

La fel, s-a constatat că pentru a se pronunța astfel, instanța de apel a reținut, că apelanta, xxxxx, nu a depus motivarea apelului.

Conform art. 236 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.232 alin.(2).

Actele cauzei denotă că dispozitivul hotărârii primei instanțe, a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, a fost pronunțat la data de 11 octombrie 2019 (f.d.40).

Iar, la data de 24 octombrie 2019, xxxxx, reprezentată de avocatul Ștefan Șevciuc a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 11 octombrie 2019 Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri, prin care cetățeanului străin xxxxx să i se acorde una din formele de protecție prevăzute la art.16 din Legea nr.270 -XVI din 18 decembrie 2008, privind azilul în Republica Moldova și anume, protecție umanitară (f.d.41-42).

Concomitent, potrivit materialelor cauzei, la data de 12 noiembrie 2019, prin intermediul oficiului poștal, recurenteii, xxxxx, i-a fost expediată hotărârea motivată din 11 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d.48).

Hotărârea din 11 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, a fost recepționată de către xxxxx, la data de 13 ianuarie 2020, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la materialele dosarului (f.d.49).

Astfel, termenul de prezentare a motivării apelului în baza art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, este de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate și a început să curgă de la data de 14 ianuarie 2020 și a expirat la data de 12 februarie 2020.

La caz, de către xxxxx, nu a fost depusă motivarea apelului nici pînă la data pronunțării încheierii din 25 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău și nici pînă în prezent.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră neîntemeiate argumentele invocate de xxxxx, reprezentată de avocatul Ștefan Șevciuc, precum că nu a depus motivarea apelului, pe motiv că xxxxx nu se află în Republica Moldova și probele în confirmarea pretențiilor se află la xxxxx. Ori, în cererea de recurs, recurenta xxxxx solicită acordarea în Republica Moldova a unei forme de protecție prevăzute la art. 16 al Legii nr.270-XVI din 18 decembrie 2008, privind azilul în Republica Moldova, indicând că se află pe teritoriul Republicii Moldova din anul 2019, intrând pe teritoriul țării cu pașaportul xxxxx.

Mai mult, recurenta xxxxx, asistată și reprezentată de avocatul Ștefan Șevciuc nu a indicat și nu a probat, care anume probe se află la xxxxx, care ar fi împedicat-o să depună motivarea apelului împotriva hotărârii din data de 11 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, într-o perioadă considerabilă de timp, de la data pronunțării hotărârii din 11 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani până la data pronunțării încheierii din 25 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău. Or, conform art. 47 alin.(3) din Codul administrativ, culpa reprezentantului împuternicit se atribuie participantului reprezentat.

În afară de aceasta, recurenta xxxxx, reprezentată de avocatul Ștefan Șevciuc, în recursul declarat împotriva încheierii din 25 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău, nu a solicitat repunerea apelului în termen.

Conform art. 237 alin.(1) din Codul administrativ, prevederile art.65 alin.(1)–(3) și (5) se aplică corespunzător pentru repunerea în termenul de apel și în termenul de prezentare a motivării apelului.

Conform art.65 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. Culpă unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului. Cererea de repunere în termen se depune în termen de 15 zile de la înlăturarea impedimentului. La cerere se anexează probele care confirmă faptele pe care aceasta se întemeiază și, suplimentar, se recuperează acțiunile omise.

Instanța de recurs reiterează că termenul de declarare a apelului poate fi restabilit, dacă persoanele îndreptățite prezintă probe veridice, ce ar confirma imposibilitatea declarării apelului în termen.

Conform art. 24 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți. Participantul care își exercită drepturile procesuale în mod abuziv și nu își îndeplinește obligațiile procesuale cu bună-credință răspunde potrivit legii pentru prejudiciile materiale și morale cauzate.

Contrar acestor prevederi legale, xxxxx nu a depus diligența necesară în vederea exercitării căii de atac în termen.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (a se vedea cauzele Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

În cauzele Ceachir contra Moldovei din 15 ianuarie 2008 și Melnic contra Moldovei din 14 noiembrie 2006, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că, prin neaducerea vreunui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către pârâți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale încalcă drepturile reclamantilor la un proces echitabil.

Tot aici, instanța de recurs accentuează că conform legislației în vigoare, sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în

decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Așadar, soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată, este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului, având în vedere obligația părților privind exercitarea drepturilor procedurale cu bună credință și în termen.

În asemenea circumstanțe, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel just a declarat inadmisibil apelul depus de xxxxx.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de xxxxx, reprezentată de avocatul Ștefan Șevciuc.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b), art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de xxxxx, reprezentată de avocatul Ștefan Șevciuc și se menține încheierea din 25 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecători

Maria Ghervas

Nina Vascan